

«Å være feminist er det beste valget jeg har tatt i mitt liv»

av Marie Amdam

Tekster i dette opplegget:

«Å være feminist er det beste valget jeg har tatt i mitt liv» av Marie Amdam

Sammenlikning med «Bokutdrag: *Mannemenneske – menn om livet, sex og forhold*» av Brit Aksnes

Mål med opplegget: Å vekke elevenes interesse for sakprosa

- gjennom at elevene setter ord på sin personlige leseopplevelse
- gjennom at elevene diskuterer temaer som tas opp i teksten
- gjennom at elevene bruker sakprosaetekster som inspirasjon og modell for egne tekster

FØR:

Snakk først om hvilken type tekst dere skal lese.

- Hvilke forventninger har dere til en slik tekst?

Se på overskrift, bilder og les ingressen.

- Hva tror dere teksten handler om?
- Hva er feminisme ifølge dere?
- Vet dere om andre oppfattelser av dette fenomenet? Fortell.

Av ingressen fremgår det av Jennifer Mathieu lenge ikke turte å kalle seg feminist.

- Hva tror dere kan være årsaken til dette?
- Hvilket inntrykk får dere ellers av forfatter Jennifer Mathieu?
- Og hvilket inntrykk får dere av intervjueren, Marie Amdam?
- Hvilke forventninger har dere til en tekst i sjangeren forfatterintervju?
- Hvilke spørsmål er vanlige å stille i et slikt intervju?
- Hvilken relasjon forventer dere å finne mellom intervjuer og intervjuobjekt?

Marie Amdam er frontfigur i det norske bandet Razika.

- Kjenner dere til dette bandet?

Se ev. på bildet av Razika på s.20.

- Hvordan fremstår dette bandet?

I teksten vises det til Riot Grrrl, en innflytelsesrik bevegelse innen musikkulturen på 1990-tallet.

- Har dere hørt om denne bevegelsen?

Bruk 3-4 minutter til å søke på Riot Grrrl og se på bilder.

- Hva klarer dere å finne ut?

I tillegg til musikk var medlemmene i Riot Grrrl kjent for å lage fanziner.

- Vet dere hva en fanzine er?

Snakk til slutt om ord og begreper som du mener kan være vanskelige for elevene (for eksempel: *revolusjon, hverdagssexisme, sjikanere, trakassere, punk, rebelsk.*)

Du kan også la elevene bruke kolonnenotatet som dere finner [her](#)

UNDERVEIS:

Marker de stedene i teksten der det uttrykkes holdninger til feminismen.

- Hvordan kommer disse holdningene til uttrykk?

ETTER:

1. Min leseopplevelse

Individuelt arbeid.

La elevene formulere hvordan de opplevde teksten ved hjelp av de faste uttrykkene under.

Be dem velge ut noen av uttrykkene og fortsette setningene, gjerne skriftlig.

Be dem også begrunne svarene ved å bruke ord som *fordi*, *siden*, *på grunn av*, *derfor*.

- a. Da jeg leste, la jeg merke til...
- b. Jeg ble overrasket over...
- c. Jeg ble irritert over...
- d. Det gjorde inntrykk på meg at...
- e. Jeg synes at...

Eksempel: «Jeg ble overrasket over... at Jennifer Mathieu først ikke turte å kalle seg feminist siden jeg trodde at det var ganske vanlig.»

2. Del leseopplevelsen

Gruppesamtale.

Elevene jobber i grupper på 4-5 elever.

Be dem dele setninger og tanker fra oppgaven over med hverandre.

3. Samtale i hel klasse

Klassesamtale.

Etter at elevene først har jobbet individuelt med å formulere sin egen leseopplevelse og deretter prøvd ut og kanskje reformulert disse tankene i en mindre og trygg setting, kan elevene snakke om utdraget i hel klasse.

For å få til samtaler som utvikler elevenes engasjement for lesing er det ofte en fordel å ta utgangspunkt i den personlige leseopplevelsen deres. Begynn derfor gjerne med spørsmål som: «Hva handler dette om?» eller «hva skjer her?» og la samtalen utvikle seg ved å formulere åpne og autentiske spørsmål og ved å bygge videre på elevenes svar – da opplever de at leseopplevelsene deres blir hørt og tatt på alvor.

Her er noen forslag til spørsmål som kan inngå i diskusjonen av utdraget:

- Hvilket inntrykk får dere av Jennifer Mathieu?
- Hvilket inntrykk får dere av boken *Moxie* som er utgangspunkt for intervjuet?

Lærerveiledning til Faktafyk 2019: utarbeidet av Foreningen !les

- Hvorfor mener Mathieu at det har vært så viktig for henne å være feminist?
- Hvilke holdninger til feminisme kommer frem i intervjuet?
- Hvordan bruker Marie Amdam sin bakgrunn i intervjuet?
- Hvorfor tror dere at hun har valgt å gjøre det slik?
- Hvilket inntrykk får dere av Amdam?
- Er dere enige i at musikkbransjen virker mannsdominert? Forklar.
- Hvilke andre områder eller arenaer mener dere kan beskrives som mannsdominerte?

Lag en liste med argumenter for og imot feminismen.

- Hvilke argumenter mener dere er de beste, henholdsvis for og imot?

I intervjuet vises det til en forskjell mellom å være for likestilling og å være feminist.

- Hva tenker dere om likheter og forskjeller mellom disse to begrepene?

Mathieu mener at feminisme gjør livet bedre for alle.

- Hvordan begrunner hun dette?
- Er dere enige/uenige?
- Mener dere at gutter bør være feminister?
- I hvilken grad mener dere at feminisme er et dekkende navn når også gutter er feminister og når også f.eks. rase og seksuell orientering er viktige faktorer i den feministiske kampen?
- I hvilken grad tror dere at feminisme betyr det samme i Norge og i USA?
- Hvilken rolle tror dere at #metoo-bevegelsen har hatt for feminismen?
- Hva tror dere vil skje med feminisme-bevegelsen i fremtiden?
- Hvilke ting i teksten var det som overrasket dere?
- Var det ting som forfatteren tok for gitt at dere visste noe om?
- Er det andre ting i teksten som dere ønsker å diskutere?

Til slutt oppfordrer vi til å ta en oppsummering av tekst og gjennomgang i form av en metasamtale:

- Hva synes dere om teksten? Bruk ev. metoden «Streken» som dere finner [her](#)
- Lærte dere noe nytt, satte teksten ord på ting som dere allerede visste fra før og/eller ga den anledning til en god diskusjon av temaet?

Skriveoppgaver:

1. Feminisme for fremtiden?

Les de to tekstene i Faktafyk: «Å være feminist er det beste valget jeg har tatt i mitt liv» og «Bokutdrag: mannemennesket».

Skriv deretter en saktekst der du drøfter feminismens rolle i fremtiden.

Du kan f.eks. ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Vil den feministiske bevegelsen være en god måte å håndtere kvinners rettigheter på i fremtiden?
- Eller har feminismen gått for langt?

Mener du at feminismen har klart å ta inn kampen for rase og seksuell orientering?

Hva med menns rettigheter? Er det behov for et alternativ som setter fokus på situasjonen til gutta?

2. Et kritisk intervju

Lærerveiledning til Faktafyk 2019: utarbeidet av Foreningen !les

- a. Skriv fem kritiske spørsmål til Jennifer Mathieu.
- b. Skriv deretter et intervju der du forestiller deg hvordan Mathieu ville svart på spørsmålene dine.

3. Forfatterintervju

Velg ut en bok du har lest og likt. Bruk ulike digitale kilder for å finne ut mer om forfatteren og lag et forfatterintervju. Ta gjerne med noe om livet til forfatteren, hvilke bøker forfatteren har skrevet, hva han/hun er opptatt av osv.

Et eksempel:

Les boka *Den tolvte spelaren* av Tor Arve Røssland (du finner et utdrag [her](#)). Boka er nominert til Uprisen – årets ungdomsbok 2019.

Forslag til nettsider:

<http://www.forfattere.no/>

https://www.youtube.com/watch?v=34qK_BG-XwM

<http://jonewo.net/siste-nytt/intervju-med-tor-arve-rossland/>

Bruk det du har funnet ut om forfatteren, og tanker og notater fra lesing, som utgangspunkt for å skrive spørsmål til forfatteren, Tor Arve Røssland.

Se deretter for deg at du intervjuer forfatteren og skriv samtalen som et (fiktivt) forfatterintervju. Lag en innledning om forfatteren og fortsett deretter med de spørsmålene du har laget, fulgt av forfatterens fiktive svar som du selv finner på basert på hva du vet og tror.

Kompetansemål

norsk:

- delta i diskusjoner med begrunnede meninger og saklig argumentasjon
- skrive ulike typer tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder
- skrive kreative, informative, reflekterende og argumenterende tekster på hovedmål og sidemål med begrunnede synspunkter og tilpasset mottaker, formål og medium

samfunnsfag:

- vise korleis hendingar kan framstillast ulikt, og drøfte korleis interesser og ideologi kan prege synet på kva som blir opplevd som fakta og sanning